

آبزی پروری در ایران و چشم اندازه آینده

حسین عبدالحی

موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور و معاون توسعه آبزی پروری سازمان شیلات ایران

چکیده

آبزیان از جمله مهمترین منابع پروتئینی حیوانی بوده که به لحاظ دارا بودن اجزاء مهم غذایی بعنوان غذای سلامتی تلقی می‌شوند و در این راستا آبزی پروری یکی از بسترهای مناسب جهت تولید و ایجاد اشتغال مولد محسوب می‌گردد. سهم تولیدات آبزیان در دنیا در سال ۲۰۱۶، ۱۹۱ میلیون تن بوده که قریب به ۵۱٪ آن به تولیدات حاصل از تکثیر و پرورش آبزیان تعلق دارد. در کشور جمهوری اسلامی ایران نیز در طی سال ۹۶ تولید بالغ ۱۲۰۰ هزار تن انواع آبزیان صورت پذیرفته که سهم آبزی پروری معادل ۴۷۷ هزار تن (حدود ۴۰٪) می‌باشد.

با توجه به افزایش رشد جمعیت در کشور، توجه کلیه دست‌اندرکاران را به نیازهای اساسی این جمعیت از جمله غذا و اشتغال معطوف داشته است. تامین امنیت غذایی یکی از سرفصل‌های مهم در بخش کشاورزی محسوب شده که امروزه رسالت سازمان‌شیلات را در هدایت و افزایش تولید آبزیان دوچندان کرده است.

اهداف کیفی شیلات و آبزیان که در برنامه توسعه پنج‌ساله ششم مد نظر قرار دارد، شامل موارد زیر می‌باشد:

- ✓ افزایش سهم آبزیان در امنیت غذایی کشور
- ✓ حفاظت و بهره‌برداری مسئولانه و پایدار از منابع آبزی کشور
- ✓ بهبود کیفیت و کاهش ضایعات آبزیان
- ✓ حفاظت و بازسازی مؤثر از ذخایر آبزیان
- ✓ ارتقاء بهره‌وری از منابع و عوامل تولید

این در حالی است که اهداف کمی این برنامه اهمیت حضور و ورود همه نهادها و دست‌اندرکاران، تولید کنندگان، سرمایه‌گذاران، مراکز تحقیقاتی، دانشگاهی و اجرایی در یک قالب هماهنگ در عرصه‌های مختلف صید و آبزی پروری را دوچندان ساخته است.

در طی چند دهه اخیر افزایش انواع آلودگی‌های صنعتی و شهری، تخریب زیستگاه‌های طبیعی و ... اغلب گونه‌های اقتصادی و باارزش شیلاتی را در معرض تهدید قرار داده است. بر این اساس توسعه آبزی پروری با جدیت از سوی شیلات دنبال می‌شود. امروزه جایگاه آبزی پروری در بخش تولید، مسئولیت همه دست‌اندرکاران دولتی و غیردولتی را در توجه به این فعالیت معطوف داشته است.

از برنامه‌های مهم و الویت دار سازمان شیلات ایران در کشور می‌توان به؛ آبزی پروری در آبهای شور و لب شور (پرورش ماهی در قفس)، استفاده از تکنولوژی‌ها و روش‌های نوین در تولید ماهیان گرمابی و سردابی، ارتقا مکانیزاسیون، کاهش هزینه‌های تولید و ارتقا بهره‌وری از منابع آب و خاک، اصلاح نژاد آبزیان اقتصادی و توسعه پرورش گونه‌های بومی ایران، تنوع گونه‌ای و معرفی گونه‌های جدید آبزیان و توجه به کلیه زنجیره‌های تولید تا مصرف اشاره کرد.

کلمات کلیدی: پروتئین حیوانی، افزایش جمعیت، امنیت غذایی